

حسن پارسا

در صحنه روان‌شناسی و مشاوره ایران

فلسفه و سرگذشت «سازمان نظام ...»

دکتر باقرشانی

پیشگفتار: دکتر حسن پاشا شریفی

چاپ و انتشارات بعثت
تهران - پاییز ۱۳۹۳

سرشناسه : ۱۳۲۴- ثنائی، باقر
عنوان و نام پدیدآور : در صحنه روان‌شناسی و مشاوره ایران: فلسفه و سرگذشت سازمان نظام ...
باقر ثنائی؛ پیشگفتار حسن پاشاشریفی.
مشخصات نشر : تهران: بعثت، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری : ۲۸۰ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۸۴-۰۴-۵
وضعیت فهرست‌نویسی : فنی
یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۰۶؛ همچنین به صورت زیرنویس
موضوع : سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران
شناسه افزوده : پاشاشریفی حسن
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۳ ۱۳ ث ۶۱۳۷/ BF
رده‌بندی دیویی : ۳۵۱/۵۵۰۳۷۵
شماره کتاب‌شناسی ملی : ۳۳۹۵۸۴۷

چاپ و انتشارات بعثت

بنیان‌گذار: زنده‌یاد استاد فخرالدین حجازی / مدیرعامل: مهندس عباس میقانی
تاسیس: ۱۳۴۷ / پروانه نشر دائم: ۶۵۴/ شماره ثبت شرکت‌ها: ۳۳۷۱
عضو رسمی اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان تهران و انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی

در صحنه روان‌شناسی و مشاوره ایران

فلسفه و سرگذشت سازمان نظام ...

دکتر باقر ثنائی

نوبت چاپ: اول / تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۳
چاپ و صحافی: بعثت ۶۶۴۱۸۸۹۸ / طراح جلد: شهره فلاحتی
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / تعداد صفحه: ۲۸۰ ص
ویراستاری، ناظر چاپ و امور فنی تولید: محسن میقانی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۸۴-۰۴-۵ ISBN: 978-600-7084-04-5

نشانی دفتر مرکزی: تهران - خ انقلاب، خ ۱۶ آذر، شماره ۳۶، ساختمان بعثت
کدپستی: ۵۴۴۹۳-۱۴۱۷۹ تلفن ۶۶۴۱۹۸۹۹ - ۶۶۴۹۶۶۸۶، دورنگار: ۶۶۴۹۸۴۶۵

© این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ و قانون ترجمه تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی: نشر بخش و یا مصوب ۱۳۵۰ است و کلیه حقوق چاپ و نشر و بخش و تکثیر به‌هر صورت (هم از ذخیره رایانه‌ای و یا جزوه و کپی) محفوظ و مخصوص ناشر است و نشر و بخش یا هر گونه کپی‌برداری و نقل مطالب از تمام یا قسمتی از این اثر بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

m_meighani@hotmail.com

www.besatpub.com

فهرست

۷.....	پیشگفتار - دکتر حسن پاشا شریفی
۱۰.....	مقدمه
۱۵.....	آغاز سخن
۱۷.....	آثار و تلاش‌های زمینه‌ساز
۲۸.....	اهداف و مصوبات سازمان - محورانه انجمن مشاوره ایران
۳۳.....	نگاهی به مسیر استقلال حرفه‌ای متخصصان بهداشت روانی
۳۵.....	فلسفه ایجاد سازمان‌های صلاحیت‌بخشی
۴۶.....	موسسات قبل از تأسیس «سازمان نظام ...»
۵۲.....	مخالفت‌های وزارت بهداشت و جامعه پزشکی
۵۷.....	زمینه‌های فکری اقدامات مجلس پنجم و ششم
۶۰.....	نگاهی به فرایند تصویب «قانون» در مجلس
۶۲.....	اقدامات دوره مجلس پنجم
۶۲.....	حرکات مقدم بر اقدامات مجلس پنجم
۷۱.....	طرح موضوع و تصویب شور اول در مجلس پنجم
۷۴.....	از مجلس پنجم تا مجلس ششم
۷۷.....	اقدامات دوره مجلس ششم
۷۹.....	رد شدن طرح در شور اول مجلس ششم
۸۴.....	گزارش مجدد شور اول و تصویب آن
۸۹.....	حضور در مجلس شورای اسلامی
۹۰.....	بررسی شور دوم طرح تشکیل «سازمان نظام ...» در مجلس ششم
۹۶.....	انتخابات و برپایی «سازمان نظام ...»
۱۰۷.....	چند نکته شایان ذکر و پایان سخن
۱۱۲.....	فهرست منابع
۱۱۸.....	ضمیمه‌ها
۱۱۹.....	ضمیمه شماره ۱: مصاحبه با دکتر محمدابراهیم مداحی
۱۴۵.....	ضمیمه شماره ۲: حرفه‌های غیرپزشکی بهداشت روانی:
۱۶۰.....	ضمیمه شماره ۳: قانون «سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ج.ا.ا.»

- پیوست‌ها..... ۱۶۷
- پیوست شماره ۱: گزیده «مقدمه چاپ سوم»، کتاب روان‌درمانی خانواده..... ۱۶۸
- پیوست شماره ۲: وظایف «انجمن مشاوره ایران» در اساسنامه اصلی آن..... ۱۶۹
- پیوست شماره ۳: تصویر پروانه مشاوره از «انجمن مشاوره آمریکا»..... ۱۷۱
- پیوست شماره ۴: چارت سازمانی و تشکیلاتی «انجمن مشاوره ایران»..... ۱۷۲
- پیوست شماره ۵: پیشنهاد «انجمن مشاوره ایران» برای تصویب قانون سازمان نظام خدمات بهداشت روانی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۷۳
- پیوست شماره ۶: نامه مخالفت وزیر بهداشت به رئیس کمیسیون فرهنگ و آموزش عالی مجلس..... ۱۷۴
- پیوست شماره ۷: جواب «انجمن مشاوره ایران» به رئیس کمیسیون فرهنگ و آموزش عالی مجلس در جواب نامه وزیر محترم بهداشت..... ۱۷۶
- پیوست شماره ۸: نامه مخالفت وزیر محترم بهداشت و درمان با تشکیل «سازمان نظام ...» به معاون حقوقی رئیس‌جمهور..... ۱۷۸
- پیوست شماره ۹: گزارش رد طرح تشکیل «سازمان نظام ...» توسط کمیسیون بهداشت و درمان مجلس..... ۱۷۹
- پیوست شماره ۱۰: نمونه دعوت‌نامه دکتر حقیقت‌جو برای تهیه و تدوین طرح قانون «سازمان نظام ...»..... ۱۸۰
- پیوست شماره ۱۱: نامه وزیر بهداشت به معاون اول ریاست محترم جمهوری..... ۱۸۱
- پیوست شماره ۱۲: نمونه دعوت‌نامه از همکاران برای شرکت در اولین نشست بررسی طرح قانونی «سازمان نظام ...»..... ۱۸۲
- پیوست شماره ۱۳: نمونه دعوت‌نامه شرکت در دومین نشست بررسی طرح قانونی «سازمان نظام ...»..... ۱۸۳
- پیوست شماره ۱۴: نمونه دعوت‌نامه شرکت در سومین نشست بررسی طرح قانونی «سازمان نظام ...»..... ۱۸۴
- پیوست شماره ۱۵: مجوز ورود دکتر ثنائی به مجلس شورای اسلامی..... ۱۸۵
- پیوست شماره ۱۶: اعلان تصویب قانون «سازمان نظام ...» به ریاست جمهوری توسط ریاست مجلس..... ۱۸۶
- پیوست شماره ۱۷: عنوان طرح پیشنهادی اولیه «سازمان نظام ...» به مجلس شورای اسلامی..... ۱۸۷
- پیوست شماره ۱۸: برنامه «انجمن مشاوره ایران» برای اولین دوره «سازمان نظام ...»..... ۱۸۸

پیوست شماره ۱۹: ضوابط اعطای مجوز تاسیس مراکز خدمات

مشاوره‌ای سازمان ملی جوانان ۱۸۹

پیوست شماره ۲۰: تصویر دیدار اعضای دوره اول شورای مرکزی

«سازمان نظام ...» با ریاست جمهوری ۱۹۰

پیوست شماره ۲۱: تصویر یاد بود با عزیزان روان‌شاد

دکتر شاملو و دکتر براهنی ۱۹۱

پیوست شماره ۲۲: تصویر اولین صورت جلسه اعضای شورای مرکزی

«سازمان نظام ...» ۱۹۳

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی ۱۹۴

دوره ۵، جلسه ۱۸۵ ۱۹۵

دوره ۵، جلسه ۱۹۹ ۱۹۶

دوره ۵، جلسه ۲۰۰ ۲۰۶

دوره ۶، جلسه ۱۰۰ ۲۱۰

دوره ۶، جلسه ۱۶۵ ۲۲۱

دوره ۶، جلسه ۲۸۶ ۲۲۹

دوره ۶، جلسه ۲۸۷ ۲۳۶

دوره ۶، جلسه ۲۸۸ ۲۶۱

دوره ۶، جلسه ۳۱۴ ۲۶۴

تقویم زمانی وقایع ۲۷۴

نمایه ۲۷۶

پیشگفتار

پیشرفت‌های روزافزون در حوزه‌های مختلف علوم و فنون، جهان کنونی را متحول ساخته و کیفیت زندگی انسان را اعتلا بخشیده است. در جوامع امروزی انسان توانسته است بر بسیاری از بیماری‌های مهلک غلبه کند، از مرگ و میر نوزادان و کودکان پیشگیری به عمل آورد، با فراهم کردن امکانات پزشکی و حفاظت از محیط‌زیست سالم، از شیوع بیماری‌ها پیشگیری کند و میانگین عمر آدمی را به گونه چشمگیری افزایش دهد.

متأسفانه این پیشرفت‌ها، علی‌رغم بهبود کیفیت فیزیکی زندگی انسان، بسیاری از عوارض نامطلوب جانبی را نیز به همراه داشته است. انسان‌های امروزی برخلاف برخورداری از امکانات و رفاه مادی و فیزیکی، آن‌گونه که باید احساس آرامش و شادکامی نمی‌کنند. تلاش و مبارزه بی‌امان برای کسب مال و مقام جهت ارضای امیال سیری‌ناپذیر، هیجان‌های منفی مانند حسادت، خشم، پرخاشگری، خصومت، ترس، اضطراب ... را دامن زده است که بهداشت و سلامت روانی را تهدید می‌کند.

در دنیای امروز حرص و زیاده‌طلبی برخی گروه‌ها و اعتقادات جزمی و تعصبات فکری و عقیدتی القا شده و نسجیده، رقابت‌های مخرب، جنگ و تروریسم را موجب شده و احساس ناایمنی را در میان مردم دامن زده است. در چنین گیروداری انسان به احساس ناایمنی، احساس درماندگی گرفتار است. برای مقابله با این گونه ناکامی‌ها و تنش‌ها، بسیاری از جرایم و انحرافات اجتماعی و اخلاقی به عنوان سازوکارهای دفاعی به گونه قابل توجهی افزایش یافته و سطح شادکامی و آرامش را کاهش داده است.

و این درحالی است که پژوهش‌های عدیده نشان داده است که شادی و هیجان‌های مطبوع دامنۀ تفکر سازنده به‌ویژه تفکر خلاق را گسترش می‌دهد و عواطف مثبت، سطح خلاقیت و اندیشه و عمل را اعتلا می‌بخشد، رویکرد مثبت نسبت به جهان و دیگر انسان‌ها را توسعه می‌دهد، بر رضامندی زناشویی، روابط خانوادگی، دوستی و

صمیمیت بین افراد و احترام به حقوق دیگران و کارایی شغلی و بر دیگر امور زندگی فردی و اجتماعی تاثیر مثبت می گذارد.

امروز کلید حل مشکلات و تامین خوشبختی، شادکامی، بهداشت روانی و ارتقای کیفیت زندگی را می توان در بهبود روابط خانوادگی، شیوه های فرزندپروری، ارتقای کیفیت نظام آموزش و پرورش و راهبردهای صحیح تعلیم و تربیت کودکان، نوجوانان و جوانان در تمامی سطوح تحصیلی، ایجاد اشتغال برای افراد، اجتناب از تحمیل افکار و عقاید جزمی در فرایند آموزش و کمک رسانی به درماندگان و نیازمندان به کمک های روان شناختی جستجو کرد. در همه این موارد خدمات روان شناختی و مشاوره نقش بنیادی و انکارناپذیر دارد.

در جهت رفع این گونه نیازهای اجتماعی بود که قانون سازمان نظام روان شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در مجلس شورای اسلامی تصویب و برای تحقق اهداف زیر تشکیل شد:

- کمک به ارتقای سطح دانش روان شناسی و مشاوره در سطح کشور
- ارتقای بهداشت روانی جامعه و کمک رسانی به نیازمندان خدمات روان شناختی و مشاوره در موقعیت های مختلف در چارچوب منشور اخلاقی روان شناسی و مشاوره
- حمایت از حقوق روان شناسان و مشاوران
- حمایت از حقوق مراجعان و کسانی که به خدمات روان شناختی نیاز دارند

در این اثر، سیر تاریخی تحولات و چالش هایی که طی سال های دراز برای ایجاد این نظام به عمل آمده است، به همت استاد گرانقدر جناب آقای دکتر باقر ثنائی به گونه ای گسترده و با ارایه مستندات لازم به نگارش درآمده است. در این راه انجمن های روان شناسی و مشاوره، برخی اساتید و معدودی دانشجویان آن روز و دکترای امروز از جمله خانم دکتر فاطمه حقیقت جو و آقای دکتر محمدابراهیم مداحی، برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، به ویژه آنان که از تحصیلات روان شناسی یا مشاوره برخوردار بوده اند، کم و بیش تلاش نموده و زحمات کشیدند که در این کتاب با ذکر نام و اغلب با ارایه اسناد، مصاحبه ها و یا مطالب نوشتاری به تفصیل بیان شده است.

نقش آقای دکتر ثنائی در فرایند شکل گیری سازمان، آن گونه که در سراسر این نوشته ها به چشم می خورد، و نیز در به وجود آوردن این اثر تاریخی شایان تقدیر است. در طول ده سالی که از عمر این سازمان می گذرد، تلاش های جناب آقای دکتر غلام علی افروز، نخستین رئیس سازمان در ۸ سال اولیه تاسیس و کوشش های جناب آقای دکتر عباس علی الهیاری رئیس کنونی سازمان و نیز همکاری ها و هم اندیشی ها و

فعالیت‌های تلاشگرانه اعضای فرهیخته شورای مرکزی، و سایر نیروهای پشتیبانی و اداری در پیش‌برد اهداف سازمان شایسته تحسین است.

امید است که جامعه مشاوران و روان‌شناسان کشور به‌ویژه انجمن‌های علمی روان‌شناسی و مشاوره در سال‌های آینده نیز همانند سال‌های گذشته، احساس مسئولیت صنفی عمیق برای انتخاب شاخص‌ترین، فرهیخته‌ترین و صادق‌ترین افراد برای عضویت در شورای مرکزی، هیأت‌بازرسان، و شوراهای استان‌ها و مناطق، تمامی تلاش‌های راستین خود را به‌عمل آورند. همچنین امید است که سازمان با احساس تمام و کمال مسئولیتی که طبق قانون برعهده دارد، در راه تحقق اهداف عالیه سازمان گام‌های بلندتر و سنجیده‌تر بردارد و نقش خود را آن‌گونه که شایسته این سازمان و در خور مردم میهن گرامی‌مان ایران است، به‌نحو احسن به‌انجام برساند.

دکتر حسن پاشا شریفی

عضو شورای مرکزی و رئیس کمیسیون سنجش «سازمان نظام ...»

۱۳۹۲/۱۲/۱۴